

VIKINGOVÉ

POMSTA SYNŮ

LASSE HOLM

VIKINGOVÉ
POMSTA SYNŮ

© Lasse Holm og JP/Politikens Hus A/S 2017

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Miroslava Gajzlerová, 2019

Cover © Kreatika s.r.o., 2019

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2019

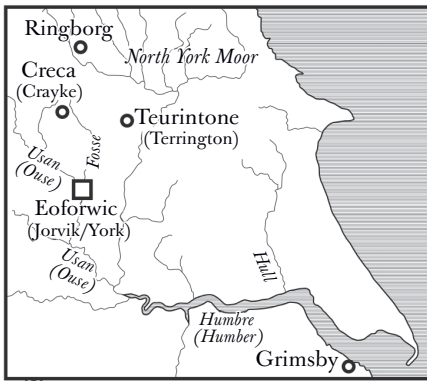
ISBN 978-80-7642-189-9 (pdf)

VIKINGOVÉ
POMSTA SYNŮ

LASSE & HOLM

F&B&S

ANGLICKÁ KRÁLOVSTVÍ, SKOTSKO A IRSKO

Hajltland
(Shetlandské ostrovy)

Orknejské ostrovy

Jižní ostrovy
(Hebridy)

SKOTSKO

Lindisfarne

Gyrum
(Jarrow)

Tynemouth

KRÁLOVSTVÍ
NORTHUMBRIE

IRSKO

Dyflin
(Dublin)

Ostrov Man
(Isle of Man)

Deilginis

Lymrek
(Limerick)

Cork

WALEs

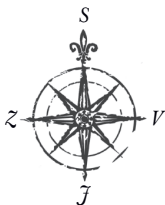
MERCIE

VÝCHODNÍ
ANGLIE

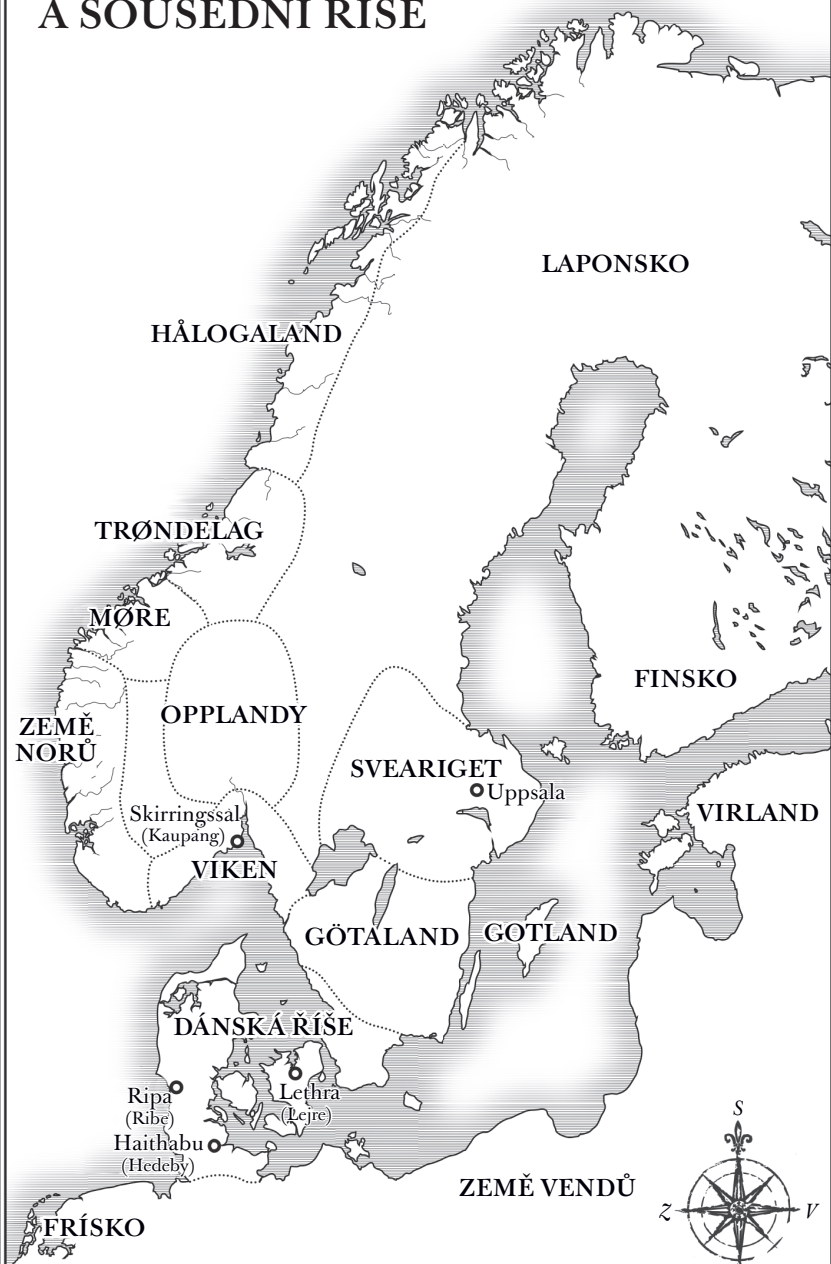
Cirenceastre
(Cirencester)

Theodford
(Thetford)

WESSEX
Lundene
(Londýn)

SEVERSKÉ ZEMĚ A SOUSEDNÍ ŘÍŠE

Osoby

Alton	Kovář ve vesnici Teurintone, otec Belly.
Bella	Nejhezčí dívka v Teurintone, dcera Altona.
Železný Bjørn	Nejstarší syn Ragnara Lodbroka, Hasteinův poručník.
Brage Boddasøn	Skald a proslulý vypravěč historických příběhů.
Egbert	Vězeňský dozorce v biskupství v Eoforwicu.
Eldrid	Reeve (rychtář) v Teurintone.
Halfdan Bílý šat	Nejmłodší syn Ragnara Lodbroka.
Hastein	Adoptivní syn Železného Bjørna.
Ingrith	Matka Rolfa/Wulfa.
Ivar Beznohý	Nejbystřejší syn Ragnara Lodbroka.
Jarvis	Fráter a ranhojič v klášteře sv. Kutberta.
Kraka/Aslaug	Druhá manželka Ragnara Lodbroka.
Ladgerd	Štítonoška a matka Železného Bjørna, babička Ylvy.
Merton	Mnich a kuchař v klášteře sv. Kutberta.
Offa	Zemřelý mnich a pisař v klášteře sv. Kutberta.
Olav Bílý	Nor a jarl v Dyflinu.
Osbert	Bývalý král Northumbrie.
Rolf/Wulf	Syn Ingrith.
Selwyn	Mnich a učelec v klášteře sv. Kutberta.
Sigurd Hadí oko	Prostřední a nejméně bystrý syn Ragnara Lodbroka.
Thora	První manželka Ragnara Lodbroka.

Ubbe Frillesøn	Druhý nejmladší syn Ragnara Lodbroka.
Waltheof	Ambiciózní mnich v klášteře sv. Kutberta.
Ylva	Štítonoška a jarl. Vnučka Ragnara a Ladgerdy.
Ælla	Král Northumbrie.
Æthelbert	Opat kláštera sv. Kutberta.

Prolog

Roztřásla ho zima. Jak dlouho už v tom podzemním vězení trčí, může jen hádat. Jsou to hodiny nebo dny? Možná týdny. V temnotě přestal vnímat čas.

Ostrý skřípot ho přiměje vzhlednout. Oslní ho oranžově žlutá zář pochodně vysoko nahoře. Pohlédne vzhůru do světla. Nějaká ruka vystrčí do prostoru proutěný košík a vysype z něj obsah. Zasáhne ho něco měkkého. Nejdříve se domnívá, že se mu kolem paží a ramenou omotaly kusy lana. Pak však ke své hrůze zjistí, že to jsou hadi.

Bezděčně vykřikne a plaché plazy ze sebe odhazuje. Rozlezou se po kamenné podlaze ke stěnám studny. Prudce oddechuje a pak se prohlíží. Neuštkli ho. Tlusté kožené kalhoty a kožená tunika ho ochránily.

Poklop zapadne na své místo a znovu se rozhostí tma. Po kamenné podlaze se plazí hadi. Stejně jako on odsud nemají šanci uniknout.

Po nějaké době znovu uslyší skřípot pantů. Tentokrát se postaví stranou. Od světa tam nahoře už nic dobrého nečeká.

K jeho překvapení se dolů snáší houpačka. Než se dostane až k němu, párkrát narazí do vypouklých stěn studny. Pevně uchopí dřevěné sedátko. Někdo zatahá za druhý konec lana – a následuje netrpělivá výzva. Pomalu, jako by se bál, že si z něj udělají legraci, prostrčí paže smyčkou, stáhne houpačku ještě níž a sedátko si strčí pod sebe.

Odměna přichází vzápětí. Podrážky bot ztratí kontakt s kamennou podlahou. Na okamžik si vychutnává opojnou svobodu pohybu. A pak už stojí uprostřed záře pochodní. Silné ruce ho mocně uchopí z obou

stran a pevně ho drží. Neurovale a hbitě mu rozřežou koženou tuniku na kusy. Stáhnou kožené kalhoty. Přeřezou kožené řemínky bot. Nakonec před svými dvěma vězňiteli stojí nahý. I když tváře mužů vidí jen nejasně, všimne si, že jeden z nich má na čele velkou modročervenou bouli.

Někam ho táhnou. Očekává, že teď s ním sehrají divadlo, vyslechne si vymyšlenou žalobu a vynesou nad ním předem dohodnutý rozsudek. Dá jim najevo svůj vzdor a pohrdání. Půjde jim vstříc s hrdým čelem. Až se ho zeptají, jestli chce něco říct, má nachystaný okázalý proslav. Připravil se na všechno – jen ne na to, co následovalo.

Podlaha se pod ním otevře. Překvapením jen hekne a mizí z povrchu zemského. O metr níž se mu smyčka pevně zadrhne kolem hrudi a podpaží a zastaví jeho pád. Žmateně visí ve vzduchu a pomalu mu dochází, že ho spouští zpátky do díry. Za okamžik už znovu stojí na kamenné podlaze. Chlad mu přes bosá chodidla proniká do celého těla. Sundá smyčku a sleduje, jak houpačka stoupá vzhůru. Rukou si zacloní oči před světlem pochodně a podiví se, že poklop hned nezakryje.

Pochodeň zacloní proutěný koš. Vzápětí ho někdo vyklopí.

Jakmile na něj hadi dopadnou, propadne panice. Ucítí uštknutí na kotníku. Pak další v podpaží. A třetí do stehna.

Je mu jasné, že to znamená konec.

Když zvednou poklop potřetí, je už téměř v bezvědomí. Tělo ho svědí a pálí, jako by mu pod kůží lezli mravenci. Skrz nateklá oční víčka nevidí skoro nic. Hrdlo má téměř ucpané. Pach zvratků a stolice, jež tělo nedokázalo zadržet, přiměje postavy nahoře bezděky ucouvnout. S posledním vydechnutím mu ze rtů splynou slova, která si ve tmě připravil – něco mezi kletbou a slibem.

„Až podsviňčata seznají kancův krutý osud, zavelí k boji a rozboří kotec.“

Já sám jsem u toho nebyl. O tom, co se stalo, jsem slyšel jen z druhé ruky. Jsem však pevně přesvědčen, že Ragnar Lodbrok opustil pozemský svět právě tímto způsobem.

A že jeho smrt vedla k pádu království.

První díl

Jaro roku 866

1

Nic ani nenaznačovalo, že za chvíli propukne masakr. Onoho tichého rána bylo modré nebe vysoko a jeho průzračnost připomínala povrch čerstvě zamrzlého jezera. Nad poli se povaloval poloprůhledný mlžný opar. Lehký bílý povlak, který stromy v krajině proměnil ve vzdálené stínové obry, pronikal v měkkých vlnách mezi teurintonské nízké domky, vinul se kolem jejich větrem ošlehaných stěn a na slaměných střechách a splétaných plotech zanechával jemnou vrstvu jinovatky, což bylo vzhledem k pozdnímu jaru naprosto neobvyklé. Z kouřových otvorů stoupaly k nebi křehké sloupy dýmu. Na ohništích hořel oheň. Lidé se nahrbili nad teplem a kaší.

Teprve když slunce mělo dost síly na to, aby vyhnalo mlhy, začali vesničané jeden za druhým nebo v malých skupinkách vycházet ven. Záda dospělých byla ohnutá od těžké práce na polích. Dětské zakřivené pohledy formoval hlad a pohlavky. Pozoroval jsem je škvírami mezi prkny dveří do haly, kde jsem čekal. Naklonil jsem se dopředu a čelo si opřel o pevné dřevo. Když jsem uviděl přicházet Eldrida, narovnal jsem se a zhluboka se nadechl.

Vešli ke mně s dobrou náladou. Událost očividně brali jako slavnost a snažili se ji co nejvíce užít. Zamžoural jsem proti světlu. Eldrid mi položil teplou ruku na rameno a kývnutím mě vyzval, abych šel ven, kde v půlkruhu čekala dobrá stovka vesničanů. Mlčení bylo tíživé.

Napětí v jednom obličejí zmizelo. Pak se rozjasnilo i pár dalších tváří. Nakonec se usmívali všichni. Děti se začaly chovat volněji. Smály se a pošťuchovaly. Pár kluků dokonce běželo napřed k nízkému kopečku s mohutným dubem, představujícím střed nepravidelného kruhu tvořeného okolními stavbami. Výrostci dostali za úkol, aby pro mě všechno připravili, a jejich špinavé obličejce zářily pýchou. Jeden z nich – jmenoval se Holl – se se mnou střetl pohledem. Okamžitě však své jasné modré oči pod mastnými vlasy sklopil, jako by si přisvojil poctu, na kterou nemá nárok.

Slavnostní okamžik vyvrcholil, když Eldrid pod světlezeleným listovým dubu osobně provedl poslední přípravy. Pak se obrátil ke shromáždění, aby něco řekl. Slova Eldridovi ani nestačila přejít přes rty, když je přehlušily jiné zvuky. Dopolední klid zčistajasna přerval hrdelní, mnohohlasý řev.

Teurintoňané zůstali naprosto paralyzováni, zatímco se ukrytí muži řítili mezi nízkými domky se slámovou střechou a mířili ke shromáždění. Panika propukla teprve tehdy, když vůdce cizinců – statný obr s mohutným šedivým plnovousem – rozťal sekerou hlavu náhodnému muži, který mu stál v cestě. Vesničané se pokusili uprchnout nebo skrýt, ale kruh se kolem nich uzavřel. Utéct nebylo kam.

Pronikavé zděšené výkřiky se mísily s tupými zvuky úderů mečů a seker. Některé oběti klesly na kolena a prosily o život, jiné se smířily se svým osudem. Zavraždění byli všichni. Krev prýštící z ran se vpíjela do půdy. Stál jsem bez pohnutí a pozoroval jsem, jak se jednotlivé tragédie slévají do jedné velké pohromy.

Holl se ke mně rozběhl – snad doufal, že ho dokážu ochránit. Srazili ho jakoby mimochodem, klesl do trávy a chvíli se pokoušel znovu postavit na nohy, ale tělo ho zradilo a vydechl naposledy.

Neunikla ani žena, o které jsem se teprve nedávno dověděl, že je to moje teta. Muž se spleteným vousem, jehož konce přidržovaly drobné kůstky, jí vrazil dlouhou dýku pod žebra. Udřený

obličej venkovanky se stáhl bolestí. Ani nehlesla, jenže mě to zasáhlo ještě hůř než výkřiky.

Šedovousý vůdce útočníků, který na sobě neměl ani kožené, ani kroužkové brnění, se na okamžik zadíval na mě a na Eldrida pod dubem. Pohledem klidně přešel po našich obličejích. Pak se zatvářil, jako by konal nudnou povinnost, zamířil a hodil. Sekera zasáhla střed hrudníku a zaznělo to, jako když někdo udeří na buben. Eldrid zasténal a klesl za mnou k zemi.

Vřava pomalu utichala a na vousáčově obličejí nebyly patrné prázdné emoce. Jeho špinavá vlněná halena měla krátké rukávy. Náramky ze splétaného stříbra se mu zařezávaly do tučných paží. Okraj přilbice byl ztvárněn do podoby dvou malých hádků, kteří se vinuli kolem bojovníkova čela a rozeklanými jazyky kmitali nad nánosníkem. Muž se zastavil pár kroků ode mě s rozkročenými nohama a palci zastrčenými pod opasek, který mu přidržel břicho. Pohled jeho ocelově šedých očí pod huňatým obočím sledoval provaz visící z tlusté větve nad mou hlavou a zakončený pevně utaženou smyčkou kolem mého krku a na chvíli se zastavil u mých spoutaných rukou. Pak zrakem pokračoval dál až k mým botám z kozí kůže a zastavil se u soudku, na němž jsem stál a který by se jediným kopnutím snadno převrátil a odkutálel.

„Chceš si zachránit život?“ otázal se mě sasky. „Nebo chceš radši viset, jak to plánovali ti tví přítelíčkové?“

2

Otázkou onoho šedovousého obra začala má dlouhá životní pouť, jež osamělého jinocha, všemi zrazeného a opuštěného, proměnila ve významného a mocného jarla s vlastní družinou čítající tři stovky mužů.

Zúčastnil jsem se tažení do vzdálených říší. Viděl jsem zapadat slunce nad střechami a věžemi Cařihradu. Brouzдал jsem se trávou v nekonečných ruských stepích, putoval norskými vysokými horami, viděl jsem kouř a žhavé kameny soptícího vulkánu dopadat na drsnou krajinu Islandu a vedl jsem tisíce vojáků do velkých a krvavých bitev, jejichž rozsah a hrůzu pochopí jen nemnozí. Zažil jsem víc než většina lidí. Za císařem mocné Francie nezaostávám ani bohatstvím, ani slávou. A zatímco na sklonku života píšu tyto řádky, přesto přese všechno vím, že jsem nikdy nezakusil takovou radost ze života, jako když jsem stál na sudu v chudé saské vesnici s oprátkou kolem krku a pochopil, že můj život zachránila nepravděpodobná náhoda, za niž mohu děkovat jen zásahu bohů, pod jejichž plnou ochranou jsem se v tomto okamžiku ocitl. Skandinávci, kteří čas od času v kraji řádili, totiž nikdy nemluvili sasky a jen málokdy si všimli chudých rolníků a jejich hubené úrody. Za cíl si vždycky vybírali kláštery se stříbrnými relikviemi a velké usedlosti místních vládců, ealdormanů, s hojností dobytka a zásob. Vousáčova otázka byla stejně nečekaná, jako byl neobvyklý masakr ve vesnici. Snažil jsem se vymyslet odpověď, která by ho snad mohla zaujmout.

„Jestli si můžu vybrat, tak budu raději žít.“

Poprvé za celou dobu jsem v jeho očích zahlédl jakýsi náznak emocí. A sice překvapení.

„Jak to, že mluvíš naším jazykem?“

„Může mě odpověď na tvoji otázku zachránit?“

„To sotva,“ zabručel. „Ale znalost místních poměrů by ti třeba pomoci mohla. Znáš královské město?“

Krk mi stále svírala oprátka. Vousáč špičkou pravé nohy jemně okopával sud. Moc dlouho jsem s odpovědí neotálel.

„My Sasové říkáme tomuhle městu Eoforwic. A samozřejmě ho znám. V Northumbrii znám každičkou pěšinu.“ Pohlédl na mě s nedůvěrou a pochybami, takže jsem ještě přitvrdil. „V podstatě jsem procestoval celý Anglerland.“

Použil jsem název užívaný Seveřany pro Anglii, ale Šedovou se to nepřesvědčilo. Možná věděl, že mimo svá panství se směli pohybovat pouze leníci a ealdormanové. Soudek pode mnou zapraskal. Smyčka kolem krku se mi utáhla ještě víc.

„Klášter svatého Kutberta v Crece je mnohem blíže než Eoforwic,“ pokračoval jsem naplněn obavami, jestli božská přízeň nepotrvá jen příliš krátce a po přechodnou dobu, jak už to tak bývá. „Je to nejbohatší klášter v kraji. Mnichové mají relikvie z masivního stříbra. Pouzdra na knihy jsou pokryta drahými kameny. Pozlacené poháry zdobí skleněné perly.“

„Ale, ale! To se podívejme!“

Výraz tváře šedovousého obra se nezměnil. Chvilí se rozmýšlel a pak se otočil.

„Ylvo!“

Objevil se bojovník s širokými rameny. Jako jediný neměl vousy a z pod okraje přilby mu vyčuhovaly světlé rozčepýřené vlasy.

„Ylvo, jak to teď vypadá s poklady z kláštera svatého Kutberta?“

Je obecně známo, že Seveřané mají podivná jména, takže jsem překvapeně vykulil oči teprve tehdy, když ten holobrádek promluvil. Hlas byl jasný a zvonivý. Byla to žena.

„Síň mé rodiny zdobí sudy,“ prohlásila. „Z pohárů piju každou zimu medovinu. Stříbrnou skříňku s rudým drahokamem používá matka na své ženské věci a před velkým bronzovým zrcadlem sedává každé ráno sestra, ačkoliv v něm nemá moc co obdivovat. Proč tě to zajímá?“

Během řeči žena sňala přilbu a odhalila tak, že do krasavice má dost daleko. Hranatý obličej vykazoval hrubé rysy, tváře byly samá jizva a oči měla malé a posazené blízko u sebe. Plochý hrudník pod kroužkovou zbrojí nedával tušit žádné tvary a žena už ani nebyla moc mladá. Odhadoval jsem, že by jí mohlo být asi pětadvacet.

„Protože tenhle kluk tvrdí,“ odpověděl Šedovous, „že mnichové od svatého Kutberta mají pořád víc majetku, než sis ty opatřila před deseti lety.“

Nyní se o mě začali zajímat i ostatní. Celý houf bojovníků se seskupil pod dub a s podivem mě pozorovali, ačkoliv na mě zdaleka nebyl tak bizarní pohled jako na ně samotné.

Muži měli vousy a dlouhé vlasy. Jejich oděvy a výzbroj svědčily o lecjakém chaotickém rabování. Někteří z nich měli na hlavách rozmanité čapky všeho druhu, jiní byli prostovlasí a další, například Ylva a Šedovous, vlastnili skvělé přilby opatřené zdobením a očnicemi. I zbraně měli různorodé jako oblečení: drsné dlaně svíraly umně zdobené severské železné sekery, kopí a oštěpy stejně jako ušlechtilé franské nebo irské ocelové meče s křížovými záštitami a postříbřenými pochvami. Pokud by tahle tlupa zrovna během pár chvil nepovraždila obyvatelstvo celé vesnice, mohli by být její členové považováni za bandu potulných kejklířů.

„Je to pravda, že v klášteře jsou ještě další poklady?“ otázala se Ylva a podržela se v blondatých vlasech připomínajících rozčuchané vrabčí hnízdo. Usmála se, když si všimla, jak mě překvapilo, že je žena, a přitom odhalila řadu velkých, nepravidelných zubů.

„Mnichové mají tajnou kryptu,“ odpověděl jsem, „kde ukrývají své nejcennější relikvie, zatímco nějaké drobnosti nechávají vystavené, aby obalamutili lupiče.“

„V tomhle příběhu se vyplatí dopátrat se pravdy.“ V očích se jí objevilo cosi jako chamtivost.

„To rozhodně,“ zabručel šedovousý obr, „a nepotěší to jen tebe. Ale my tu máme jiný úkol, takže bude nejlepší, když se ty i ostatní horlivci budete držet zpátky a mnichy necháte zatím na pokoji.“ Zvýšil hlas a obrátil se na všechny: „Je to jasné, chlapi?“

Bojovníci neochotně zabručeli a přikývli. Protestovala pouze Ylva. Kožená svrchnice zavržala, jak si založila ruce na prsou. V září slunce se jí na pažích zablýskly stříbrné náramky.

„Jestliže mají mnichové ještě další poklady, pak patří mně a mým Seveřanům, kteří tam drancovali před deseti lety a všechno neodvezli. Bylo by nespravedlivé, kdybychom se teď o ně měli dělit s ostatními.“

Šedovous přimhouřil ocelově šedé oči a pohlédl na ramena tou ženu.

„Kořist, kterou sis tenkrát odvezla domů, patří tobě, pokud si ji dokážeš udržet,“ zabručel klidně, „ale to, co jsi nechala v Anglii, je majetkem všech. Musím ti připomenout, že jsi složila stejnou přísahu jako my všichni ostatní. Jestliže ji teď chceš porušit, budeš muset počítat s následky.“

Ylva a Šedovous se chvíli upřeně pozorovali. Jeho pohled byl pevný a nevyzpytatelný, její přemítavý a rozpačitý. Nakonec Ylva pokrčila rameny.

„Máš štěstí, že jsem tak slušná. Někoho jiného by taková slova naštvála a vyzval by tě na souboj.“

„Tvé slušné vychování tedy prospěje nám oběma, protože souboje vítězi často přinášejí nepříjemné mrzutosti, pokud rodina poraženého požaduje náhradu. Ale v tvém případě by se alespoň nejednalo o pokutu za zabití chlapa.“

Chvíli jsem byl přesvědčen, že Ylva vytasí meč, ale zlost v sobě zadusila a prohlásila: „Ráda se ujmu zajatce a postarám se, aby nevzal nohy na ramena.“

„To si dovedu představit. Ale myslím, že našemu cíli lépe poslouží jiný hlídač.“ Aniž by z ní spustil oči, zavolal: „Hasteine! Pojď sem!“

Na výzvu se nikdo neozval. Ostatní muži se pátravě rozhlíželi. „Hasteine!“ zařval ještě jednou.

Z nízkých dveří kovárny se vypořádala útlá postava. Mladík v mém věku si jednou rukou přidržoval kalhoty a druhou šátral po meči opřeném o zárubeň dveří.

„Co to tam vyvádíš, Hasteine?“

V mladíkově hladké tváři byly patrné ušlechtilé rysy. Řídký porost na bradě a dlouhá ofina, která mu vyčuhovala zpod přílby, měly barvu sena. Zaváhal, ale pak natáhl paži dozadu za dveře a vytáhl odtud nějakou ženu. Když jsem spatřil Bellu, dceru vesnického kováře Altona, a její pravidelný, oválný obličej s malým nosíkem, plnými rty, velkýma modrýma očima a dlouhými tmavými vlasy, bezděky jsem zalapal po dechu. Během přepadu se ukryla v kovárně svého otce, teď ji nicméně to stvoření vytáhlo ze skryše.

Šedovous ztěžka sešel z vršku, zastavil se pár kroků od nesooudého páru a pohlédl na Bellu.

„Je ta žába panna?“

„To nevím.“ Přes mladíkovy tenké rty přeběhl potměšilý úsměv. „Nedal jsi mi dost času, abych na ni skočil a prozkoumal to. Ale můžu to rychle zjistit.“

Bella, zděšená z mrtvol na zemi, se příkrčila, i když jeho slovům nerozuměla.

„Ylvo,“ zavolal šedovousý velitel přes rameno, „přece jen mám pro tebe jeden úkol. Postaráš se o tu holku.“

Válečnice mlčky přikývla, přistoupila blíž a sevřela pěst kolem Belliny útlé paže. Důvěrné pokývnutí ji přimělo, aby se poddala. Dvojici žen zastavil Hastein, který dívku uchopil z druhé strany.

„To já jsem ji našel,“ vykřikl a sahal volnou rukou po jílci meče. „Je to moje kořist.“

Šedovous nepohlížel na Hasteina stejně výhružným pohledem, jako když před chvílí upřeně sledoval Ylvu. Spíš to vypadalo, jako by se ten mohutný, břichatý náčelník mladíkovou urputností bavil.

„No dobře,“ rozhodl, „protože jsi byl natolik bystrý, že jsi prohledával domy, nález si určitě zasloužíš. Ale jestli je panna, budeš se muset spokojit s menší kořistí, a víš moc dobře proč. Zatím mám pro tebe jiný úkol.“

Jakmile byla tahle záležitost vyřešena, snažil se Hastein dostát prokázané důvěře. Spolu s Šedovousem se se skupinou bojovníků vrátili ke mně pod dub.

„Vypadá to, jako by ho někdo opékal na ohni,“ podotkl mladík při pohledu na mé zpola vyléčené popáleniny na rukou, propocení oděv a vlasy místy sežehnuté plameny. „Proč ho chtěli pověsit?“

„Co s ním Sasíci měli v úmyslu, na tom nesejde. Vyzná se v kraji a mluví naší řečí. Sundej ho a dobře ho hlídej.“

„Spolehni se, Železný Bjørne.“

To jméno mě naprosto omráčilo.

Hastein mi sundal oprátku a zatímco ostatní Seveřané ledabyly vyhazovali hořící polena z ohnišť uprostřed domů na slaměné střechy, měl jsem oči jen pro zavalitého náčelníka, který ztěžka popocházel po vesnici a řídil veškerou zkázu a pustošení.

Jestliže je Šedovous totožný s oním proslulým Železným Bjørnem, o jehož nájezdnické výpravě na Paříž, hlavní město Franské říše, mniši a kněží před několika lety tolik vyprávěli, nevěšit to pro Northumbrii nic dobrého.

3

Za poledne, když slunce svítilo nejvíc, jsme Teurintone opustili. V místě bývalé vesnice plál obrovský oheň a k nebi stoupal sloup dýmu. Kromě vesnických krav a volů s sebou Seveřané vzali pouze Bellu a mě. Mrtvoly zanechali na pospas krkavcům.

U okraje lesa necelou míli od vesnice, v místech, kde končila hnědá, nově obdělaná pole, se páslo stádo koní. Každý ze Seveřanů si našel svého oře a vyšvihl se do sedla. Neměli nijak naspěch. To bylo pro mě štěstí, protože další cestu jsem, přivázaný za Hasteinovým koněm, stále absolvoval pěšky. Přes volné tempo houfu rytířů a dobytka jsme brzy zůstali pozadu.

Na Hasteinově sedle visely vedle jeho přílby mé kozinkové holinky přivázané za kožené tkaničky. Moje bosé nohy se bořily do lesní půdy a přitom jsem dával pozor, jestli v trávě není nějaký had.

„Sasové se tě pokoušeli upálit, než ti nasadili smyčku kolem krku?“ zeptal se Hastein a poškrábal se v zátylku, který měl vyholený jako právě ostříhaná ovce.

„Tvého náčelníka nezajímá, co jsem dělal. Tak proč by to mělo zajímat tebe?“ zněla moje odpověď.

„Železný Bjørn není ani můj náčelník, ani jarl.“

„A co je tedy? A proč se mu říká Železný? Špekový by bylo o dost přesnější.“

Hastein se hlasitě rozesmál a jeho smích se nesl až do korun stromů.

„Když jde o souboj, Železný Bjørn nikdy nezaváhá,“ odpověděl pak. „Takový byl už od mládí, když vyhrál souboj se sedmi syny švédského krále: všechny porazil a přitom neutrpěl ani škrábnutí. Svůj přídomek získal právě po téhle události a tenkrát zvítězil díky rychlosti a obratnosti. Teď ho chrání tuk. Jak vidíš, nepoužívá ani kožený pancíř, ani brnění.“

Poslouchal jsem ho jen na půl ucha, protože jsem sledoval Bellu. Seděla na koni za Ylvou a útlýma rukama se držela válečnice kolem pasu. Hastein si všiml mého pohledu.

„Kdo je ta žába?“

„Nevím,“ odpověděl jsem.

„Chceš mi namluvit, žeš ji nikdy neobskočil?“

„Nikoho z obyvatel Teurintone jsem neznal.“

Pokrčil rameny, jako by chtěl naznačit, že si můžu lhát, jak se mi líbí, protože jemu je to jedno.

„Proč je pro Železného Bjørna důležité, aby byla panna?“ zeptal jsem se Hasteina. „Když bojovníci zajmou hezké mladé holky, většinou jejich nevinnost moc dlouho nevydrží.“

„Znásilnění je jediný zločin, který se v naší zemi platí životem,“ vysvětloval. „Za zabití můžeš zaplatit pokutu, ale když si vezmeš ženu, aniž by s tím souhlasila, její rodina tě pronásleduje, dokud neležíš v hrobě, a třeba i déle.“

I v Northumbrii se člověk mohl vyplatit, když někoho zabil, ale nepřerušoval jsem ho. Jeho vyprávění mi vyhovovalo.

„Když je nouze, není k zahazení ani ta tvoje holčina, třebaže je hubená jako tříska a tmavá jako noc. Naše ženy jsou dlouhonohé, světlolasé a prsaté. Jakmile to už nemůžeš vydržet, musíš vyrazit na výpravu a najít si ženskou, která ještě není zadaná. Pokud jsi ošklivý, musíš si opatřit majetek a peníze, abys je měl na co nalákat. V tomhle ohledu jsem tedy nikdy žádné potíže neměl. Všechny, které jsem kdy obsloužil, se na mě pak usmívaly.“

Díky Hasteinově přehnané sebejistotě z něj vyzařovala přirozená autorita, což mi vzhledem k jeho mládí připadalo zvláštní.

Tenkrát jsem netušil, že většinu života strávil mimo zemi, kterou považoval za svou vlast, a že o jejích ženách a zvycích nevěděl o moc víc než já.

„Vy vikingové jste pověstní tím, že útočíte jen tam, kde je nějaká kořist,“ začal jsem.

„Viking je námořní lupič,“ opravil mě Hastein. „My jsme tady v Anglii skoro rok a za celou dobu stálo na palubě lodi jen pár našich lidí.“

„Kdo tedy jste? Seveřané?“

„Asi ano.“ Pokrčil rameny. „Naši vůdci jsou Dánové, ale jsou mezi námi i Norové a také chlapi ze Skåne.“

„Proč jste ale přepadli takovou chudou díru jako Teurintone? Tam ani reeve nevlastnil nic, co by mělo nějakou cenu.“

„Reeve?“

Hastein se v sedle otočil a zpomalil. Jeho druhové se vzdálili ještě víc.

„Reeve Eldrid byl ten poslední muž, kterého zabil Železný Bjørn,“ pokračoval jsem. „Reeve neboli rychtář vede vesnici a je odpovědný ealdormanovi. Ealdorman je odpovědný leníkovi a ten už jen samotnému králi.“

„Ohromuje mě, jak to všechno víš, když tvrdíš, že jsi nikoho neznal.“

Byl nadmíru spokojený, jak mě odhalil. Mezitím zbytek vojska zmizel mezi stromy a já jsem se chystal využít jeho nepozornosti.

„Tví druhové umřeli, protože o tom rozhodl bratr Železného Bjørna,“ začal. Dál už se nedostal, protože jsem prudce trhl provazem, který byl mezi námi napnutý, takže ztratil rovnováhu a spadl z koně.

S tvrdým žuchnutím dopadl na lesní půdu. Zachoval si ovšem dost duchapřítomnosti a kopl po mně, ale vrhl jsem se na něj a udeřil jsem ho hlavou. Vyvedlo ho to z míry a nebránil se, takže jsem se pokusil vytáhnout mu meč z pochvy. Byl však zajištěný

koženým řemínkem. Se svázanýma rukama jsem byl neohrabaný. Moje jediná šance spočívala v tom, že se budu držet těsně u svého protivníka. Mlátil mě volnými rukama do zpola vyléčených popálenin na zádech. Bolest mě ochromila a zalapal jsem po dechu. Do břicha mě tlačila mosazná pochva jeho dýky. Zašátral jsem po zbrani. Mezitím uvolnil meč a uchopil jílec. Jeho sebejistý úsměv zamrzl, když na krku ucítil čepel dýky. Tiše jsme leželi a oba jsme lapali po dechu.

„Uděláš nejlíp, když budeš zticha a pustíš ten meč,“ řekl jsem. „Ale rozeprni tu sponu na opasku.“

Zvažoval své možnosti. Byli jsme u sebe příliš blízko, než aby mohl tasit. Kdyby zavolal na pomoc své přátele, prořízl bych mu rychle hrdlo. Neochotně rozeprnul sponu na opasku a meč položil na zem.

„Teď oba vstaneme. Odvážeš boty ze sedla a podáš mi je.“

Mé preference ho překvapily. Jak sundával boty, spadla na zem přilba a kutálela se pryč.

„Nech ji být.“

Pro vaz kolem spoutaných zápěstí mi dovoľoval chytit ho pevně za vlasy a zároveň mu držet nůž pod krkem. Nezbyvalo mu nic jiného než kleknout a boty mi vydat.

„Lehni si na břicho pod ten strom.“

Zvedl jsem meč a uchopil koně za udidlo.

„Škoda, že se s bratrem Železného Bjørna nikdy nesetkám,“ prohodil jsem na rozloučenou.

S koňmi jsem se nikdy úplně jistě necítil, ale Hasteinova kobyla byla klidná a spolupracovala. Vyskočil jsem na její široký hřbet a rozjel se mezi stromy. Opojen zdařilým útekem jsem přemítal, jak to udělat, abych osvobodil Bellu. Nedával jsem proto příliš pozor a vtom mě Hasteinova přilba zasáhla do zátylku a okolní svět na okamžik potemněl.

Probral jsem se, jak jsem sklouzl ze sedla a dopadl na zem. Slyšel jsem dupot páru bot, který se ke mně po lesní půdě kvapem

blížil. Tvrdý kopanec mi vyrazil vzduch z plic a pěst mě zasáhla do nosu. Bolestí se mi v hlavě zajiskřilo a současně mi došlo, jak jsem byl hloupý. Neměl jsem Hasteina nechat naživu. Tenkrát jsem ale ještě žádný zabiják nebyl. Postrádal jsem zkušenosti, jak protivníka nadobro zneškodnit, a pomyslel jsem si, že se to už nenaučím, protože teď zemřu.

K mému překvapení mě Hastein mečem neproklál. Nepadly už ani další rány nebo kopance. Zapnul si opasek kolem pasu a dýku zasunul zpátky do pochvy.

„Díky za lekci,“ pronesl trpce. „Příště budu muset být opatrnější.“

Železný Bjørn mu uložil, aby mě hlídal. Kdyby mě zabil, jeho čest by utrpěla stejnou újmu, jako kdyby se mi podařilo uprchnout. Dnes chápu, jaké obdivuhodné sebeovládání musel Hastein předvést. Tenkrát jsem jen věděl, že přízeň bohů mě pořád ještě neopustila.

„Měls mi místo bot sebrat přilbu,“ prohodil, zatímco nasedal do sedla. „Proč jsou ty holinky pro tebe tak důležité?“

Kývl směrem k vysokým botám z kozí kůže na mých nohách, zastavil koně a čekal na odpověď.

„Je to jediná památka na matku,“ odpověděl jsem a otřel si krev z horního rtu.

Hasteinův přísný výraz změkkl. Mlčky přikývl. V bystrých očích pod světlou ofinou se zrcadlil můj smutek.

Sám přišel o oba rodiče ve velmi mladém věku.

4

Tábor Seveřanů na rozlehlé planině uprostřed zvlněných vřesovišť tvořilo ležení obklopené kruhovým valem z vlhké vykopané hlíny. Když jsme projížděli bránou, zašpičatělé kůly palisády trčící do okolí se tyčily proti krvavě rudému pruhu večerní oblohy.

Koně zůstali uvázaní kolem koryta s vodou. Dál jsme pokračovali pěšky po haťovém chodníku, zatímco z okolních táborových ohňů stoupal žár vzhůru ke hvězdám. Na velkém okrouhlém prostranství uvnitř kruhového valu se otevřela promyšlená scénérie řádně vyrovnaných šedě žíhaných stanů o výšce dospělého muže. Stany od sebe byly poměrně daleko a rozsáhlá východní část obydlena nebyla. Zdálo se, že tábor byl vytvořen pro víc než pro pět set válečníků, kteří jej právě obývali. Ylva tu byla jedinou ženou. U ohňů se živě slavilo. Za soumraku už o sobě mnozí po pitce nevěděli a leželi na zemi, zatímco další křičeli, hádali se nebo se prali.

Když jsme došli doprostřed ležení na místo, kde první dřevěný chodník protínala další povalová stezka, Ylva s Bellou zmizela. Železný Bjørn a Hastein se rozloučili důvěrným pokývnutím. Můj mladý strážce mě vedl ke stanu, nad jehož vchodem se křížily krky dvou vyřezávaných dřevěných dračích hlav.

Uvnitř se nad žhnoucím svícnem skláněl nějaký muž a vyřezával dřevěnou hůl. Oděv měl ušitý z nejjemnějších žlutých a červených lněných látek a plášť mu spínala zlatá jehlice. Hladké tmavé vlasy sahající do půl zad měl pečlivě spletené a sepnuté sponou

posázenou perlami. Na levé paži se skvělo pět nablýskaných stříbrných náramků, zatímco pravé nadloktí zdobil náramek jediný, který však musel vážit stejně jako těch pět dohromady. Šperk byl nádherně zpracován do podoby dvou propletených hadů kmitajících rozeklanými jazyky.

„Zajali jsme jednoho z místních,“ oznámil Hastein. „Mluví naším jazykem a má spoustu užitečných informací.“

Muž vstal a otočil se k nám. Mimoděk se mi zatajil dech, protože tak krásného a impozantního člověka jsem ještě nikdy neviděl. Čišela z něj hrdost, tělo měl samý sval a byl o půl hlavy vyšší než my dva s Hasteinem. Černé vousy měl dokonale pěstěné. Přirozenou symetrii pravidelného obličejce podtrhovala jizva, táhnoucí se jako bledý pruh od levého oka přes čelo.

„Železný Bjørn měl snad všechny pobít, ne?“ Černovousý muž zlostně odhodil hůl a nůž zastrčil do pochvy. „Nemůže si jen tak porušovat rozkazy, jak se mu zachce.“

„Sasík mluví naším jazykem,“ odpověděl Hastein. „Když jsme přišli do vesnice, jeho druhové se ho zrovna chystali oběsit, tak jsme jim to překazili.“

„Chtěli ho oběsit?“ Černovous se přestal rozčilovat kvůli Bjørnově nekázni a upřeně se na mě zadíval. „Proč ho chtěli oběsit?“

„Zkoušel jsem se nebožtíků zeptat, ale neodpověděli mi.“

Hastein svou poznámku myslel jako vtip, ale Černovous to vzal doslova.

„Jak by nebožtíci asi mohli odpovědět? Jsou přece mrtví. Měl ses raději zeptat jeho. Proč tě chtěli tví přátelé pověsit, Sasíku?“

Oba Seveřané čekali na odpověď. Zátal jsem zuby a dál mlčel.

„Neříkal jsi, že mluví naši řečí?“ otázal se muž s černým plnovousem.

„O sobě se mu moc vyprávět nechce,“ poznamenal Hastein.

Muž zpracovával informaci. Chvíli mu to trvalo.

„Proč ho měli pověsit?“ zeptal se znovu, jako by předchozí odpověď zapomněl.

„To netuším,“ odpověděl Hastein. „Ale Železný Bjørn myslí, že by nám mohl ukázat cestu.“

„A jak, když je němý?“

„Není němý. Mluví naším jazykem.“

Vousáč opět chvíli dumal.

„Proč ho chtěli Sasové oběsit?“

Hastein zachoval kamennou tvář a znovu vysvětlil, že příčina mého trestu je nejistá. Železný Bjørn to však vyhodnotil tak, že to asi sotva bude mít vliv na mou znalost místních poměrů.

„Zřejmě je to zloděj koní nebo lupič,“ usoudil nakonec vousáč. „A pokud je to tak, nechávat ho na živu není rozumné.“

Začínal jsem chápat, proč vysvětlení mé přítomnosti náčelníkovi vikinského vojska přenechal Železný Bjørn Hasteinovi. Šedovousý obr neměl chuť obětovat čas nutný k vysvětlování jednoduché zprávy.

„Pokud je to zloděj koní nebo lupič,“ odpovídal Hastein trpělivě, „může nám pomoci najít koně a církevní stříbro. Opravdu něco vykládal o cennostech v jednom klášteře, ke kterému by nás mohl dovést.“

„A co když je to past?“

„Je to obyčejný vesnický kluk. Jak by dokázal vlákat do pasti pět stovek po zuby ozbrojených bojovníků?“

„Jeho krajané přece museli mít nějaký důvod, proč ho chtěli oběsit.“

„To jistě, ale ten důvod zkrátka neznáme.“

„Ty tedy nevíš, proč ho měli pověsit?“

Teď už jsem na Hasteina zíral v naprostém úžasu, ale ten si mě nevyšímal.

„Ne,“ přisvědčil, „nevím, proč ho měli pověsit.“

Černovousý muž mě dlouze pozoroval zasmušilým pohledem.

„S takovým chlapíkem nebudu nic riskovat. Pověš ho!“

Hasteinovi chvíli trvalo, než zformuloval odpověď, která by nezněla nezdvořile.

„Myslím,“ začal zvolna, „že z tvého rozhodnutí Bjørn zrovna mít radost nebude...“

„Bjørn se musí naučit, aby dělal to, co se řekne,“ přerušil ho vousáč. „Měl pobít všechny ve vesnici, a on se zatím vrátí s takovýmhle pobudou. Já jsem jarl a říkám ti, ať toho Sasíka pověsíš!“

O jasném rozkazu mohl Hastein diskutovat jen stěží. Záchrana mého života teď byla na mně.

„Vznešený náčelníku,“ vmísil jsem se do debaty, „jak by mohl takový ubožák jako já ohrozit tak mocného náčelníka, kterým jsi ty? Než o mé smrti rozhodneš, vyzkoušej alespoň, jestli vám mohu být užitečný.“

Vousáč mlčel a nejistě klouzal pohledem ze mě na Hasteina a zpět.

„On mluví naším jazykem.“

„Ano, namouvěru,“ přitakal Hastein.

Černovousý muž ke mně přistoupil a prohlížel si mě ze všech stran, jako bych byl kulhavý kůň, kterého se mu někdo pokouší prodat.

„Víš, kdo jsem, Sasíku?“ zeptal se nakonec.

„Nevím,“ odvětil jsem, „ale vím, že já sám se jmenuji Wulf a jsem synem vědmy. Bude proto jen rozumné, když si se mnou nebudeš zahrávat.“

Moje odpověď pomalu doznívala a z jeho pohledu se nedalo nic vyčíst. Na chvíli jsem měl pocit, že jsem zašel příliš daleko. Pak ale zaklonil hlavu a nad mou výhrůžkou se hlasitě rozesmál.

„Nebojíš se,“ usmál se a ukázal pravidelnou řadu zubů. „To se mi líbí. Ale Wulf není žádné pořádné jméno – je to zvuk, který vydáváš, když toho moc vypiješ a potřebuješ si vyprázdnit žaludek.“

Očekával, že na jeho urážku nějak zareagují: vyjedu na něj zostra, nebo stáhnou ocas mezi nohy jako zpráskaný pes? Zvolil jsem střední cestu.

„Kvůli jménu se hádat nemusíme,“ řekl jsem. „A informace, které mohu poskytnout, mou vrozenou smělost bohatě vyrovnají.“

Pohládl si pěstěný černý vous a v očích mu zahrály veselé ohníčky.

„Ty nejsi smělý, ale drzý, a to tě snadno může stát krk. Ale než přijdeš o kejhák, můžeš mi radši povědět, co víš.“

Začal jsem mu vykládat o pokladu mnichů v tajné kryptě pod klášterem svatého Kutberta.

„Tvoje klášterní poklady nás nezajímají,“ přerušil mě a přitom máchl rukou, až stříbrné náramky zacinkaly. „Jsme tu kvůli něčemu jinému.“

„To Hastein říkal taky. Kvůli čemu?“

„To tě nemusí zajímat. Jsi otrok neboli nevolník – nevím, jak tomu vy Sasové teď říkáte –, patříš Železnému Bjørnovi a budeš dělat jen to, co se ti řekne. Dokud se udržíš naživu, budeme ti říkat Rolf, a to asi zas tak moc dní trvat nebude. Já jsem Sigurd Hadí oko.“

To podivné přízvisko mě zarazilo, ale Sigurd se už obrátil k Hasteinovi: „Kde je můj bratr?“

„Železný Bjørn šel k ohni něco popít.“

Sigurd Hadí oko na okamžik znejistěl, ale vzápětí se mu do tváře vrátil drsný výraz.

„Tak to ho teď nebudeme rušit. Ale zítra si s ním vážně promluvíme o tom, jestli je patřičné brát do zajetí drzé mladíky, místo abychom je věšeli.“ Opět usedl na stoličku a naznačil nám, ať odejdeme. „Zatím si Rolfa s sebou vezmi do stanu a v noci ho dobře přivaž.“

Hastein s ulehčením přikývl a táhl mě pryč.

„Jestliže jsi bratr Železného Bjørna,“ utrousil jsem přes rameňo, „pak jsi to byl ty, kdo rozkázal povraždit veškeré obyvatelstvo Teurintone.“

Sigurd Hadí oko se prudce zvedl a sklonil se až těsně k mému obličejí, takže jsem zpozoroval, že zornička v jeho levém oku se roztekla a zanechala za sebou černou stopu, která na pozadí zelené duhovky vypadá jako had. Sigurd své přízvisko musel získat právě kvůli tomuto zvláštnímu znamení.

„To sis dovolil trochu moc, když chceš, abych ti skládal účty za to, co se stalo s tvou vesnicí a jejími obyvateli.“

„Teurintone není moje vesnice a nikoho z vesničanů jsem neznal.“

Za mnou se zasmál Hastein.

„To se mi taky pokoušel namluvit. Ale na tu holku zíral, jako by byl do ní zblázněný už roky.“

„Na jakou holku?“

Hastein popsal Bellin oválný obličej, plné rty, půvabnou postavu a velké modré oči, jež září jako hvězdy – i když použil poněkud vulgárnější výrazy.

„Je panna?“ otázal se Sigurd Hadí oko.

Znovu jsem se podívil zájmu Seveřanů o Bellinu poctivost. Tentokrát jsem se nezeptal.

„Bjørn pověřil Ylvu, aby to zjistila,“ odpověděl Hastein. „Ale jestli panna nebude, slíbil mi, že na tu žábu budu moct skočit.“

Sigurd Hadí oko odhalil dokonalý chrup, když se chápavě usmál, jako by prohlédl nějaký Hasteinův záměr, který se mladík pokoušel skrýt.

„Jen tu maličkou nech na pokoji. Anglické holky jsou to poslední, co by mě zajímalo. Ale jako náčelník vojska a jarl se na ni kouknu. Beru si ji na starost.“

Sigurd Hadí oko dal rozhodným gestem najevo, že rozhovor skončil. Jako by chtěl vyrovnat nepřiměřenou trpělivost, kterou mi podle svého názoru projevil, přidal nakonec ještě výhrůžku:

„Zmiz mi z očí, než ti srazím hlavu, Rolfe Troufalče.“

5

Hastein ulehl na úzké lůžko z březových kmínků svázaných kusem plátna. Já jsem se spoutanýma rukama i nohama ležel na zemi. Venkovní ohně nás přes silné lněné plátno stanu mírně osvětlovaly. Hluk a výkřiky pomalu utichaly. Tábor se před nocí zvolna zklidňoval.

„Se Sigurdem Hadím okem jsi to sfoukl dobře,“ pronesl Hastein. „Často se mu musí ledacos vysvětlovat několikrát, ale toho sis určitě všiml.“

„Asi ano.“

„Nedals to najevo a to bylo to nejlepší, cos mohl udělat, protože jarl Sigurd si zaslouží respekt. V boji vydá za pět mužů a v odvaze za deset. A pokud to chceš opravdu vědět, tak vypálení tvé vesnice nařídil jeho druhý bratr, Ivar Beznohý.“

„A kde je Ivar Beznohý?“

„Ještě sem nedorazil.“

„A on je natolik mocný, že ho všichni poslouchají, i když tu není?“

Mlčky přikývl.

„Jestliže se Bjørnovi říká Železný, protože je nezranitelný,“ pokračoval jsem, „a Sigurdovi se říká Hadí oko kvůli jeho oku, tak Ivar se jmenuje Beznohý, protože nemá nohy?“

Hastein nemusel pro úsměv nikdy chodit daleko. Čišela z něj radost a pohoda a zalíbil jsem se mu. Chtě nechtě jsem si musel přiznat, že on je mi blízký také.

„Ivar Beznohý má všechny údy v pořádku a navíc delší, než je tomu u většiny lidí. Své přízvisko dostal možná kvůli tomu, že z koně sesedá jen málokdy. Je to chlap jako hora, má zrzavé vousy a ledové oči a nikdo se ho neodvážil na něco vyptávat. Zato ale vím, proč dostal svou přezdívku jeho nejmladší bratr Halfdan, zvaný Bílý šat: myje se každý den a skoro právě tak často si mění halenu. Když je na výpravě, má s sebou jednoho muže, který mu jen pere prádlo a každý den ho holí.“

Pochopil jsem, že když může být podobné chování příčinou přízviska, zřejmě je krajně neobvyklé mezi Seveřany, kteří jsou přesto mnohem čistotnější než moji krajané. Sám Hastein se musel koupat sotva před týdnem.

„Ty máš také nějaké další jméno?“ otázal jsem se.

Rozmrzele zavrtěl hlavou.

„Ty sám si neurčuješ, jak se ti bude říkat. Přezdívku ti vymyslí ostatní a ty se o to musíš nějak přičinit. Třeba jako v tvém případě.“

„Já mám nějaké přízvisko?“

„Copak jsi neslyšel, co říkal Sigurd Hadí oko, Rolfe Troufalče?“

Za Hasteinovým úsměvem jsem vycítil závist. Zřejmě válčil a drancoval po celé roky, aniž by se mu dostalo stejného vyznamenání, jímž jsem já byl poctěn po pár minutách rozhovoru.

„Sigurd a jeho dva bratři se narodili vždycky po třech letech,“ pokračoval Hastein, „protože když byli malí, jejich otec Ragnar často podnikal tažení a několik zim po sobě nebyl doma. Sigurd Hadí oko je prostřední a je mu dvaadvacet. Ivar Beznohý je nejstarší a je mu dvacet pět a nejmladšímu Halfdanovi je osmnáct.“

„A co Železný Bjørn? Toho Sigurd Hadí oko také oslovoval jako bratra.“

„Je to jeho nevlastní bratr. Matka Železného Bjørna nebyla z královské krve. Jinak by vojsku určitě velel on. Ale Ragnar Lodbrok Bjørna zplodil s ženou nižšího původu, takže to není možné. A Železnému Bjørnovi je skoro čtyřicet.“

Věk Železného Bjørna – v případě bojovníka nezvykle vysoký – mi byl lhostejný. Zato jméno Lodbrok bylo to nejzvláštnější přízvisko, jaké jsem kdy slyšel, takže jsem se zeptal, proč čtveřice bratrů takhle svému otci říká.

„Protože nosil takové kalhoty, to je přece jasné – takhle se koženým nohavicím u nás říká. A k nim koženou svrchnici, kterou nikdy nesundával.“ Hastein se posadil. „O Ragnarovi Lodbrokovi jsi určitě *musel* slyšet. Je to ten nejslavnější Dán na celém světě.“

„Z tvého světa nic neznám.“

„Myslím, že toho znáš víc, než chceš prozradit.“ Znovu se zasmál. „Ale něco ti o Ragnarovi řeknu, protože původ muže je stejně důležitý jako jeho jméno.“

Zaskočilo mě, že mi Hastein chce něco vyprávět. Ale brzy jsem se měl poučit, že Seveřané jsou zanícení skaldi a mají v zásobě spoustu příběhů, které ochotně vyprávějí každému, kdo projeví zájem.

„Ragnar Lodbrok se narodil jako syn jedné z mnoha konkubín krále Hringa,“ začal Hastein. „Hring byl přímým potomkem Ódina a Ragnar byl poctěn dvojnásobně, když král své otcovství uznal a před celým dvorem si ho posadil na klín. Potěšilo to i Ragnarovu matku, která nikoliv bez důvodu měla o svém synovi vysoké mínění a nepropásla žádnou příležitost, aby velebila jeho odvahu a smělost. Jenže těch, kdo tvrdili, že jsou spříznění se samotným Ódinem, bylo mnoho, a Ragnara poháněl neklid a spalovala ho touha, aby si slávu získal jiným způsobem.“

Hastein promlouval hlubším hlasem pomalu a rytmicky jako mnichové, když čtou nahlas ze svatých textů při slavnostní mši – nebo možná spíš jako když opakují naučenou modlitbu, protože Hastein žádný rukopis neměl a všechno vyprávěl z paměti. Věty byly náhle plynulé, bohatší a poněkud starodávné, jako by byly po celá desetiletí vyprávěny znovu a znovu, nově utvářeny a přetvářeny a přizpůsobovány obrazu, který měl ten který vypravěč o hlavní postavě.

„Jednou v létě, když král Hring vytáhl na vikinskou výpravu se svými válečníky, Ragnar se na královském dvoře nudil s otroky a ostatními dětmi, protože král se domníval, že Ragnar je ještě příliš mladý a nerozumný na to, aby ho vzal s sebou. Ragnar ovšem dostal příležitost vydobýt si pověst, když do hradu dorazila mladá žena jménem Ladgerd a vyprávěla, že dvůr předků Ragnarovy matky, jenž byl vzdálen pouze den cesty, přepadli lupiči. Zabili všechny muže včetně Ragnarova dědečka a strýce a teď se obveselovali znásilňováním žen. Ragnarovu matku tato zpráva zarmoutila, ale Ragnarovi to bylo jedno, protože vyrostl na královském dvoře, s dědečkem se setkával pouze jednou ročně při oslavách zimního slunovratu a o strýce se nikdy nezajímal. Ladgerd dál vyprávěla, že se jí podařilo uprchnout, když nájezdníci spali, a že se vydala sama ke královskému dvoru pro pomoc. Teď ale vidí, že sem šla zbytečně, protože než se král vrátí domů, lupiči už dávno odtáhnou pryč.

Ragnar vyskočil a zvolal, že bandité nesmějí vyváznout bez trestu. Matka mu dala za pravdu, že by byla velká škoda, kdyby rodina přišla o veškerý majetek – zvláště když je teď Ragnar jediným dědicem. Přesto ho však nabádala k opatrnosti. Ragnar ale na nic nedbal, shromáždil nejsilnější otroky z královského dvora a okamžitě vytáhl pomstít bezpráví. Stihli dorazit na místo ještě před tím, než lupiči zmizeli. Ragnar je hned vyzval k boji a nepřemýšlel o tom, že otroci a pacholci z královského dvora se jen těžko mohou měřit s ostřílenými bojovníky. Sám se musel bránit deseti protivníkům a brzy se dostal do úzkých, ačkoliv byl už ve čtrnácti zdatný chlapík a obratně se oháněl sekerou. Mezitím mu přišla na pomoc Ladgerd, jež svůj meč ovládala tak dovedně, že se do ní Ragnar okamžitě zamiloval a nazval ji tou nejkrásnější štítonoškou, jakou kdy viděl.“

„Štítonoškou?“ přerušil jsem ho. „Jako je Ylva?“

Hastein na okamžik zaváhal, ale pak mu tvář rozjasnil ironický úsměv.

„Přesně jako Ylva. Až na to, že o Ylvě nikdy nikdo netvrdil, že je krásná. Chceš si to doposlechnout?“

Přikývl jsem a protáhl jsem se, aby mi utažená pouta pokud možno co nejméně vadila.

„Po vítězství se Ragnar začal točit kolem Ladgerd. Jeho lichotky jí nebyly lhostejné, protože i když byl prudký a vznětlivý, přece jen to byl šikovný chlapík. Jenže Ladgerd pocházela z neznámého a nevýznamného rodu a Ragnarova matka neměla chuť dát svého jediného syna ženě bez původu. Před Ladgerdinu ložnici proto postavila na stráž psa a medvěda, jenže Ragnar se ozbrojil dvěma mohutnými sekerami a vydal se oběma šelmám vstříc. Jak se blížil ke dveřím, obě zvířata vyskočila a vyocenila zuby. Ragnar se ale nenechal zastrašit a směle se s nimi pustil do boje. Ačkoliv se mu medvěd sápal po hrdle, Ragnarovi se podařilo vrazit mu mezi čelisti násadu sekery, načež se obrátil k psovi. Ten už sevřel svou krvežíznivou tlamu kolem Ragnarovy nohy. Ragnar psovi zasadil několik ran do zátylku, až mu oddělil hlavu od těla a ačkoliv mu psí hlava zůstala zakousnutá do nohy, obrátil se Ragnar znovu proti medvědovi. Ten se vztyčil na zadní. Aniž by se Ragnar staral o obtížný přívěsek na své noze, rozřízl nožem medvědovi břicho, až se vyvalila střeva a medvěd s žalostným skučením dodýchal. Tímto způsobem Ragnar pronikl do Ladgerdiny ložnice a proti přání své matky ji pomiloval.“

Nechal jsem se očarovat kouzlem vyprávění jako kočka, kterou jemná ruka hladí po srsti před teplým ohništěm. Ragnarova mladistvá odvaha, krev, drama a zajímavý detail s useknutou psí hlavou mě fascinovaly. Jen nerad jsem se smířoval s tím, že příběh už skončil.

„A co se stalo pak?“

„Ladgerd otěhotněla ještě před tím, než se král vrátil domů z tažení. Ladgerd a Ragnarovi se narodily celkem tři děti: dvě dcery a syn. A tím synem je Železný Bjørn.“

Příběh mě strhl ještě víc, když jsem si uvědomil propojení se skutečností, a chvíli mi trvalo, než jsem se dokázal vrátit z onoho světa překypujícího chrabrostí a udatností. Hastein ležel na posteli a z mého zasněného pohledu měl radost.

„Jsi dobrý vypravěč,“ pochválil jsem ho.

„Myslím, že se vyrovnám Bragemu Boddasønovi. On je skvělý skald a dokáže vyprávět tak, že zapomeneš na všechno kolem. Jednoho dne budu lepší než on. Co ti to visí na krku?“

Změna tématu mě zaskočila. Překvapeně jsem sledoval jeho ukazovák. Kožený řemínek, který jsem nosil na krku, mi vyklouzl zpod límce rozedrané košile, takže z ní vykoukl přívěsek.

„Vypadá to jako stéblo rákosu.“ Ukázal mi svůj vlastní šperk – na krku nosil malé stříbrné kladívko. „To je Tórovo kladivo. Podobné kladivo nosí všichni prostí bojovníci. Pouze jarlové a vojevůdci přísahají Ódinovi. Ale proč nosíš stéblo rákosu? Vy Sasové nosíváte křížek, ne? Ten rákos máš kvůli tomu, že jsi synem vědmy?“

Když tu větu vyslovoval, automaticky sevřel ruku kolem kladiva, jako by ho ten malý talisman dokázal ochránit proti čarodějnickému umění. Usmál jsem se – nikoliv jeho pověřivostí, ale jasnému úmyslu, jenž z otázky čišel: doufal, že vzájemná důvěrnost mezi námi dvěma, již navodil vyprávěním o Ragnaru Lodbrokovi, mě přiměje, abych mu svěřil svůj vlastní příběh.

„A nechtěli tě tvoji krajané oběsit zrovna kvůli tomuhle?“ pokračoval Hastein ve snaze dovést do konce to, co si usmyslel. „Slyšel jsem, že křesťané čaroděje zabíjejí pro nic za nic. To kvůli tomu máš ty popáleniny?“

Rozhodl jsem se své tajemství si ponechat.

„Myslím, že by tě můj příběh ani trochu nezajímal.“

Hastein rozpoznal svá vlastní dřívější slova. Usmál se a vytáhl meč, který ležel u stanového plátna za postelí.

„Dokud o tobě vím jen to, že jsi mazaný a vážíš si svobody, nemám žádný důvod ti věřit. A pokud nemám žádný důvod ti